

August Varenius

Aeterni Dei Spiritus Sancti Domini & vivicantis Qui ex Patre Filioque Procedit Qui cum Patre Et Filio simul adoratur & glorificatur Qui locutus est per Prophetas Honori Sacrum Pentecostale, ipso solemni die ... publice propositum ab Augusto Varenio, D. Universitatis Rostochiensis h. t. Rectore

Rostochii: Kilius, 1672

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn736002413>

Druck Freier Zugang

ÆTERNI DEI
SPIRITUS SANCTI

Domini & vivificantis

Qui ex PATRE FILIOQUE PROCEDIT

Qui cum PATRE ET FILIO simul adoratur & glorificatur

Qui locutus est per Prophetas

Honori

SACRUM
PENTECOSTALE,

ipso solemnī die τῆς πεντηκοστῆς

publicè propositum

ab

AUGUSTO VARENIO, D.

(UNIVERSITATIS ROSTOCHIENSIS

h. t.

RECTORE.

DEUT. XVI. 9. 10.

Celebrabis Festum septem septimanarum DOMINO DEO TUO!

ISAÏÆ LIX. 21.

*Hoc erit fedus meum cum istis, ait Dominus: SPIRITUS MEUS qui est in te
& verba mea quæ posui in ore tuo, non recedent ex ore tuo, nec ex
ore seminis tui, nec ex ore seminis seminis tui, ait DOMINUS, ex hoc
tempore usque in seculum.*

Dorotheus Mitylenens. Metropolitanus.

*Ego Sanctum SPIRITUM ex Patre Filioq̄, non ut à duabus causis: sed ut ab
Unico Principio procedere profiteor, sic ut Pater & Filius unicâ spirandâ
facultate Sanctum Spiritum spirent.*

Bessarion Archiepiscop. Nicæn.

*Ille Christianus servari non potest, qui S. SPIRITUM ex Patre Filioq̄ proce-
dere, minimè credit.*

ROSTOCHII, Typis JOHANNIS KILII, Acad. Typogr. A. clb lbc LX \times II.

R. U. - Progi 1672/6

1672

Inter illa, quæ non scripta: sed tradi-
ta custodimus, quæque vel ab ipsis Apostolis, vel
à plenariis Conciliis commendata, ab universâ
quacunq; se diffandit, seruantur Ecclesia, re-
cèdè magnus AUGUSTINUS (epist. us.) retulit
sacrum PENTECOSTALE s. quod ADVEN-
TUS de cælo SPIRITUS SANCTI anniversa-
riâ solemnitate celebretur. PENTECOSTE
sanè V. T. tantum abest, quod ex traditione non
scriptâ fuerit, ut potius & publicâ illam lege in
ipso monte Sinai, magnificentissimus Legislator inter myriades Angelo-
rum, bis (Exod. XXIII. 16. & XXXIV. 22.) imperaverit, & quoad ipsum
temporis rationarium accuratissimè circumscripterit: FESTUM SEPTI-
MANARUM, FESTUM MESSIS, FESTUM PRIMITIARUM FERI-
ATOR! Cujus interpretis & internunciis idem NUMINIS, MOSES Deut.
XVI. 9. numeros ac nomina FESTI elegantissimo compendio explicuit: *Se-
ptem hebdomadas numerato tibi! Ex quo cæperit immitti falx in segetem,
incipies illas septem hebdomadas numerare* (scilicet, quia XV. Nisan s. Mar-
tii, velut altero Paschali die, falx primò omnium immittebatur in segetem,
ad solum Omer s. manipulum frugum maturefcentium, ante messem com-
munem demetendum & in sacrario Domini offerendum, & ab illo ipso die
septem hebdomades, usque dum completeretur dies τῆς πενήτητος, erant nu-
merandæ, inde nomen illi, FESTI SEPTIMANARUM: quia inter Festum
Paschale & Pentecostale intercedebat Messis communis, inde illi nomen
FESTI MESSIS sc. jam absolutæ: quia, in hoc ipso solemnè Pentecostali
offerendæ erant Primitie, non prout Paschales illæ, messem precedentes:
sed sequentes, non adhuc stantium frugum: sed elaboratarum e. c. frumen-
ti vannati, non in quantitate manipuli, sed ad minimum sexagesimæ (sc. de
6000. modis 100.) inde, & ex hac ipsâ *Thruma* s. oblatione, novum huic sacro
nomen, ut ἑξοχῶς dicatur FESTUM PRIMITIARUM, quas l.
alleg. Moses expressit: *celebrabis illud tributo voluntariæ oblationis ma-
nus tuæ, quam dabis, prout benedixit tibi DOMINUS DEUS tuus*
v. 10. usus voce: MISSA, quæ quia collationem sufficientem qualis est
tributi, significat Hebræis, inde quosdam Pontificiorum MISSÆ celeberrim-
um in Ecclesia nomen deduxisse, notatum Santi Pagnino & Mercero, non
nisi comparativè id, respectu etymologiæ, majore absurditate illi suppositæ

אֲמִיסָא, altaris sc. vocabulo, concedente Apologiâ Confess. August. tit. de
 MISSA: Quid opus erat tam procul accersere etymologiam, nisi volebant
 ostentare scientiam Ebraicæ linguæ, cum extet nomen MISSA (אֲמִיסָא) Deut.
 XVI. 10. ubi significat collationes s. munera populi, non oblationem sacerdo-
 tis. Debebant enim singuli, venientes ad celebrationem Paschæ, aliquod mu-
 nus, quasi Symbolam afferre. Hunc morem retinuerunt & Christiani. Con-
 venientes enim afferrebant panes, vinum, & alia, ut testantur Canones Apo-
 stolorum. Nec ita numeros saltem septimanarum & onomatologiam Festi
 in illâ gloriosâ panegyri auscultator, & inde apud Israelitas potentissimus Ora-
 tor Moses pulcherrimè explicuit: sed & ad exemplum Legislatoris fulminan-
 tis, celebrationem FESTI PENTECOSTALIS imperavit: CELEBRABIS
 FESTUM SEPTIMANARUM! Du solst das Fest der Wochen halten! Et
 illâ quidem obligatione, postquam advenit olim dies, quo, expuncto per Cru-
 cifixum proclamantem de suggesto crucis illud: Τετέλεσθαι s. Consumatum
 est Joh. XIX. 28. 30. subcontrario nobis rituum Chirographo Colofs. II. 14. fu-
 gerunt umbra Cant. IV. 6. nos absolvit Paulus intonans: In libertate, quâ
 Christus vos liberavit STATE! Galat. V. 1. Ne quis vos damnet respectu cibi,
 vel festi, quæ sunt umbra futurorum: CORPUS autem est Christi Colofs. II.
 17. Totum inde à manifestato in carne & exaltato in cruce Deo tempus, unus
 dies Evangelicus, unus, qualis à Prophetâ prædictus Isaia LXI. 1. 2. ab ipso Sal-
 vatore intimatus & publicatus (Luc. IV. 8. 9.) Jubileus, unus Sabbaticus est,
 interminabilis illius Jubilæi, illius, qui in ἀποκαταστάσει πόλεως κτίσεως,
 & in primis illorum, qui habent τὴν ἀρχὴν τοῦ πνεύματος, totiusque
 adeo militantis civitatis Dei ardentissimis votis ac suspiriis est, (Rom. IIX.
 19. 23.) antecessor luculentissimus, in quo tamen, ne, si non perpetua, nulla
 esset tanti, quod baptismo S. Spiritus Apostolico, debemus, beneficii peculia-
 ris meditatio, sive ipsi Apostoli, ipsâ Iudæorum Pentecosta, illud effusi S. SPI-
 RITUS ὁμολογοῦμένως μέγα μυστήριον celebrantes, exemplo fulgidis-
 simo præverint, (conf. Act XX. 16. 1. Cor. XVI. 8.) sive, quicquid sit de Cle-
 mente, Irenæo, Justino (cum nec Constitutionum liber Clementis illius sit,
 nec liber questionum Iustini, nec adeo per hunc, quod ceteroqui non extat,
 indubitato Irenæi) alii instituerint, sacrum hoc anniverfariâ solennitate cele-
 bratum, magno consensu inde à Nicæno Concilio (in cuius Canonibus quo-
 que XX. est: ἐν ταῖς τῆς πεντηκστής ἡμέραις γόνυ μὴ κλίβειν s. inde à Domi-
 nicâ resurrectionis adusque solempne Pentecostes in precibus standum, non de-
 geniculis adorandum) testantur Patres & Canones veteres Ecclesiastici, quos
 quidem

quidem servare, quousque salvâ pietate licet, *Ecclesia prudentem ac pacificum*
filium decet, memorem illius Augustini ad Januarium: *Quod tota per or-*
bem frequentat ecclesia, quin ita faciendum sit, disputare, insolentissima est
insania. Illud autem maxime memorabile, quod, prout in libro *federis*
 (Exod. XXIV. 7.) iterato, Legislator Dominus illis Legibus de FESTIS
 sine intervallo præmisit illud immutabile statutum: *Ne facito tibi Deos fu-*
siles! Exod. XXXIV. 16. *ita πῶν θεῶν ἐγὼ ἐστίμι* & illius *è Sinai* prodeuntis, *è montibus*
Pharan illucescentis tantâ majestate (Deut. XXXIII. 2. 3.) Dominatoris, Mi-
 nisterianorum primicerius Moses, in illâ Legis *ἡ ἀρχὴ* Deut. XVI. 10.
 illud legum de anniversariis solemnitatibus præambulum, illud fulmen divi-
 num, in illâ de FESTO PENTECOSTES brevissimâ Sanctione, representa-
 verit, magnâ voce obtestatus Israelem, *ne festivitates suas, cujuscunque, &*
vel subtilis Idololatriæ facinore, nedum novo vitulo aureo conspurcaret:
 sed quicquid institutum esset sacrarum, exclusis à cultus religiosi honore-
 fusis *constatisque Deastris*, ceterisque, utut sanctioribus Nominibus, sibi soli,
 qui esset *יהוה אלהינו*, illibatam servaret atque sic DOMINO DEO
 SUO, quod inscripta Lex habet, *Festum septimanarum celebraret.* Neque
 aliam purioris antiquitatis, utut Sanctis defunctis, Martyribus præcipuè, me-
 morias fabricabat, non autem templa sicut Diis consecrabat, mentem fuisse
 testis Sanctus Augustinus l. XXII. de civ. Dei c. 10. *Non erigimus altaria, in*
quibus sacrificemus martyribus: sed UNI DEO & Martyrum & nostro sacri-
ficium immolamus, ad quod sacrificium, homines Dei, qui mundum
in ejus confessione vicerunt, suo loco & ordine nominantur, non tamen à sacer-
dote, qui sacrificat, invocantur. Ornamenta illa sunt memoriarum, non
 SACRA MORTUORUM. DEO offerimus, qui illos & homines & Martyres
 fecit, & Sanctis suis Angelis cælesti honore sociavit, ut eâ celebritate & Deo
 vero de illorum victoriis gratiam agamus & nos ad imitationem talium co-
 ronarum atque palmarum, eodem invocato in auxilium, ex eorum memoriæ
 renovatione adhortemur. vid. Aug. l. IIX. de C. D. c. 27. Et sanè, si quis alius
 sub Christi federe festus dies est, quo, ne imaginariæ divinitati fictæque divi-
 næ hypostasi, quæ veterum Pentecosten jam olim exosam Sanctissimo Numini
 reddidit, sacrum peragi dicatur, prohibendû, hoc ipsum Pentecostale sacrum
 est. Nec enim olim ab hæreticis saltem, sive *Confundentibus* (quorum signiferi
 P. Samosatenus, & Sabellius) sive *Separantibus* s. S. Spiritum personam Patri
 ὁμοούσιον negantibus Arianis, Macedonianis, Eunomianis, ceterisque
 ἀντιπνευματικαῖς, oppugnata S. Spiritus divinitas, & divina personalitas est
 & in creaturarum classem relegatus Creator Universitatis S. Spiritus: sed &
 hodiè

hodiè divina persona S. Spiritus, à Patre & Filio procedentis majestas, sive
 excogitatis ingeniosè discursibus, sive depravatis in hanc rem sacrarum lite-
 rarum oraculis, à novis Photinianis s. Socinianis Cyclopico ausu
 oppugnatur. Qui S. Spiritum ὁμοούσιον Patri Filioque personam negat,
 vel aternà illum divinitate, sive manifestè, sive per abnegatam personam &
 debite invocationis, vel, in directâ ad S. S. formula, qualis illa Ecclesiæ Catho-
 licæ antiquissima; VENI SANCTE SPIRITUS! gloriam, latrunculorum
 more exautorat, quid agit aliud, quàm ut irrita Christianis reddat Sacra
 Pentecostalia, velut idololatriæ, siquidem, ita, prout molitur infensissimus
 Sancto Spiritui hostis, haberet, manifesta, atque sic, quæ ex religioso cultu ac
 devotissimâ dulcissimi Consolatoris invocatione piæ mentes experiuntur
 Pentecostalia gaudia, ipsius mysterii jugulum petendo, penitus interimat,
 quin illam ipsam, quam Ecclesia Catholica gratis nunc animis veneratur
 S. Spiritus effusionem, fusiles inde, quos sacris his abesse Deus jusserat, Deos,
 fabricando, vel nobis objiciendo, in ipsius S. Spiritus ignominiam vertat.
 Non deerunt generosionibus S. SPIRITUS discipulis, arma, quibus & divi-
 nam illius Majestatem, contra ἀμεταμέλητον insidias defendere, & blas-
 phemiam veritate victam in Catholicæ fidei triumphos possint convertere,
 ad quos quidem securum sternit iter flagrantissima Scripturarum Canoni-
 carum lectio & ardentissima illius, qui SPIRITUS VERITATIS est, & in omnè
 nos veritatè ducit, de cetero læsæ suæ Majestatis potentissimus & quovis hoste
 terribilior vindex, invocatio, quibus armis sub signis SPIRITUS GRATIÆ ET
 DEPRECATIONUM Sach. XII. 10. cententur veri Sionis Filii, in illo, quod
 præscripsimus ex Isaia c. LIX. 20. 21. federis s. τῆς Διθνήνης, prout appella-
 vit Apostolus Rom. XI. 27. Instrumento. Promittitur venturus Sioni con-
 sanguineus Redemptor s. vindex, (ἦν) neque verò alius, quàm quo Sion
 jam olim est potita, & per quem conversi sunt illi ipsi genuini Sionis filii à
 defectione in Jacob v. 20. Et quod ad ipsum Deum cujus καὶ ὁμοούσιον
 sunt ἀμεταμέλητον (Rom. XI. 29.) attinet (notetur v. 21. illud ἦν) im-
 mutabile sancitur fedus cum illis N. T. Filiis, cujus summa: SPIRITUM SAN-
 CTUM DEI, eundemque benedictum DOMINUM DEUM Israelis Luc. I.
 68. 70. licet, prout locutus est per os Sanctorum, qui à seculo fuerunt, Prophe-
 tarum, ita tunc per Isaiam, loqueretur, nec adeò decisset ecclesiæ per tempo-
 ra V. T. (per quæ quanta fuerit Sancti Spiritus plenitudo vel solæ testa-
 buntur Prophetarum Scholæ, in quibus ingentes Juvenum numeros affla-
 tu, potenti possidebat, & vel ipsos Prophetarum hostes invadens derepente
 immu-

immutabat S A N C T U S ille S P I R I T U S, conf. I. Sam. X. 5. 6. 10. c. XIX. 20. 21. 23. 24. quin ne quis posterioribus V. T. sub templo 2. Ieculis præsentiam S. S P I R I T U S Ecclesiæ dubiam redderet, ipse DEUS DOMINUS *ὁ πανκρετωρ* ad Serubabelem, Iosuan, totamque universitatem populi in ipsâ templi fabricâ Orator prohibet: *Confirmamini & perficite!* nam EGO sum vobiscum, cum VERBO, quo pepigi vobiscum in exodo ex Ægypto, & cum S P I R I T U M E O *in ansuro in vobis. Ne timeatis!* Hagg. II. 4. 5.) tamen eminentissimè futurum tempore N. T. super Christo, nec recessurum five à Christo five à semine, & semine seminis MESSIÆ (illius sc. promissi MESSIÆ seminis conf. Isaia LIII. 10. *Cum anima ejus exposuerit seipsam in sacrificium pro reatu, videbit semen, cognitione sui ipse justus servus meus justificabit multos & delectatio Domini per eum prosperabitur*) ex hoc TEMPORE usque IN SECULUM, & per omnia adeo N. T. tempora adusque consumationem seculi. Scilicet ille ipse S. S P I R I T U S, qui est super ipso Jesu s. Redemptore Sionis Christo v. 20. quippe super quo quiescit S P I R I T U S D O M I N I sine mensurâ c. XI. 2. unde c. LXI. 1. de seipso sic Orator intonat: S P I R I T U S D O M I N I, D O M I N I S U P E R M E, eò quod D O M I N U S unxit me, promittitur Ecclesiæ, in quem adeo ex illâ immensâ, quæ datur in Christo capite, plenitudine, S. Spiritus, unâ cum donis derivatur in membra s. in Semen MESSIÆ & semen seminis, & Verba quæ posuit DEUS in ore CHRISTI, unâ cum illo Spiritu, qui est super Christo, memorantur, non solum non recessura ex ore seminis Christi: sed nec ex ore seminis seminis, IN SECULUM. Neque enim vel solis sub V. T. Prophetis, sub N. T. Apostolis, Salvator sanguinis sui merito impetravit, vel ipse unâ cum Patre impertivit S A N C T U M S P I R I T U M: sed universæ Sioni & omnibus à defectione in Jacob conversis, totique adeo cœtui redemptorum & per diversitatem linguarum in unitatem fidei convocatorum, neque his ad tempus duntaxat certum, & vel proximis MESSIÆ in carne manifestati temporibus s. Semini: sed etiam Semini Seminis, idque ex hoc tempore usque in seculum, & omnibus adeo ad usque consumationem seculi credentibus. Cumque testimonium JESU sit Spiritus Prophetiæ Apoc. XIX. 10. non poterat hujus Prophetiæ dari luculentior ipso JESU interpres, qui in supremâ illâ ad Discipulos Oratione Joh. XIV. 16. EGO, inquit, rogabo PATREM, & ALIUM PARACLETUM dabit vobis, sc. S P I R I T U M V E R I T A T I S, ut maneat vobiscum IN ÆTERNUM, prout in eadem oravit non solum pro SEMINE s. Apostolis Joh. XVII. 11. sed & pro SEMINE SEMINIS v. 20. Non sanè in æternum supervicturi mortales erant Apostoli,
SEMEN

SEMEN MESSIÆ, neque ergo his solis: sed & omnibus per *illorum Sermonum credituris*, & ipsi sic SEMINI SEMINIS promittitur hic ALIUS PARACLETUS, & adeo (cum & ipse JESUS CHRISTUS noster apud Patrem PARACLETUS sit 1. Joh. II. 1. 2.) alia persona divina sc. SPIRITUS S. *Spiritus veritatis*, idemque non ad certum tempus: sed prout in Prophetâ Deus: *Ex hoc tempore usque in seculum*: ita prout hic interpretatur ipse Vindex Sionis Christus, IN ÆTERNUM. Neque alio sine in Solemni Pentecostali *effusus super APOSTOLOS Sanctus ille Spiritus*, flammante vel centuplici linguâ, ad stuporem usq; auditorii tunc Hierosolymitani *ex omnibus gentibus*, quæ sunt *sub caelo*, derepente tanto miraculo compulsi, illos potentissimos Oratores & Præcones reddidit *Magnalium Dei*, quàm ut in orbe universo, conversis horum præconio à *defectione* tum Judæis tum gentibus, præpararetur, illud SEMEN SEMINIS, in quod SPIRITUS ILLE CHRISTI unâ cum donis derivetur, & quidem sic ut & Spiritus ille & verba divina non recederent ex ore SEMINIS futuri, *ex illo tempore usque in seculum*. Quin propterea, post Antecessores Apostolos, in alios quoque e. c. *Conversos à defectione Samaritanos* Act. II. 17. in *Cornelium ceterosque Auditores Petri*, *Cognatos Cornelii* Act. X. 44. in XII. illos *Discipulos Ephesinos*, non sine admirando *linguarum & Prophetiæ dono*, ilapsus est ille CHRISTI SPIRITUS (Act. XIX. 6.) juxta sanctissimam illam in Joële Prophetiam *effundendus novissimis temporibus super omnem carnem*, sic ut *donum Prophetiæ commune futurum esset filiorum, filiarum, seniorum, juvenum, Servorum, ancillarum*. Joel. II. 28. 29. quàm ut ostendatur hujus de SPIRITU DOMINI, qui est *super MESSIA*, & inde donatur SEMINI & SEMINI SEMINIS, *non recessurus ab hoc in seculum*, Prophetiæ, complementum. *Verba* sc. quæ Deus posuit in ore Christi, non recedent de Ore Christianæ Ecclesiæ, super PETRAM, non PETRUM fundata, IN SECULUM, & ut non recedant, Spiritus Christi datus est eidem Ecclesiæ, de quo Servator: *Spiritus veritatis manebit vobiscum IN ÆTERNUM*. Datur quippe Ecclesiæ Christi Spiritus Christi, ut Prophetias, quas sine SPIRITU S. nemo intelligit, & genuinum illarum sensum, illibatam conservet ac custodiat. Datur Filiis Sionis s. Ecclesiæ, ut ἐν πίστει σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευματικῇ ἰμὸ εἰς πάντα τοῦ ὄντος τῆς συνέσεως εἰς ὄτι γνωσὶν τὸ μυστήριον τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς καὶ Χριστοῦ Col. I. 9. II. 2. s. omni sapientiâ & intelligentiâ spirituali, ad usq; opulentissimum certissimæ cognitionis Mysterii Dei Patris & Christi gradum magis magisque proficiant. Donum quippe Prophetiæ temporibus N. T. salvis illis eminentioribus gradibus primorum

morum temporum nuncordinarium esse debebat. Illud ipsum *χρῆσμα*,
 s. SPIRITUS qui h. l. promittitur Ecclesiæ, non recessurus à SEMINE &
 SEMINIS SEMINE, docere poterat Sionis Filios Omnia, tantumque præ-
 stare, ut omnes illi *θεοδιδασκτοι*, Joh. VI. 45. Doctore deinceps alio non in-
 digerent I. Joh. II. 27. Offeritur ab Angelo buccinatore Apocalyptico sub
 tubâ 6. *βιβλιδάριον ἀνεωγμένον* Apoc. X. 2. & seq. Prophetiæ quidem me-
 morantur *סודות סודות* i. e. *abscondita & obsignata*: sed *קץ קץ*
adusque tempora novissima Dan. XII. 2. 4. 9. Quicquid hîc deest, non san-
 cto Spiritui: sed Filiis Sionis, non lacrymas, non preces ardentissimas,
 non studium ad discendas sacras literas, quod summum requirebatur, affe-
 rentibus, nec Agno de tribu Ihuda, ut ipse librum, quâ parte sibi signatus,
 aperiat, supplicantibus: sed minore reverentiâ, velut canis in fugâ bibens ex
 Nilo, nec posito, quod afferunt, præjudicio legentibus, nec hîc serpentem
 imitantibus, qui puro de fonte bibiturus, in speluncâ priûs Venenum ponit,
 & ita *καὶ ὁ κόσμος ἐπέφασκεν* s. *mundus ad fontem serpit*. Non abominantur
 equidem genuini Sionis Filii, quicquid ceteroqui datur Antiquæ decoræque
 Domui Domini nostri *traditionis*, de quâ in ipso limine, commendatæ no-
 bis ex *Epistolâ ad Januar.* Augustini regulâ: ceterùm non admittunt Tra-
 ditiones dogmaticas s. *quosdam, fidei articulos, sive à Christo immediatè,*
sive ab Apostolis traditos, nullâ autem Scripturâ Canonicâ expressos. Et tamen
ad fidem & salutem ex æquo necessarios, propter quorum custodiam non
 minùs, quàm *Credendorum ex Scripturis* datus sit Ecclesiæ *Spiritus*
Christi, quomodo corruptor hujus testamenti, Corcagiensis Iber-
 nus: *Non, inquit, dictum est: Scripta mea, quæ posui in manu tuâ:*
Sed: VERBA mea quæ posui in ore tuo, non recedent de Ore,
tuo: Verba autem (pergit idem) *ut hominis: ita DEI latius patent,*
quàm scripta. Deus non solum Angelis sine ullo scripto locutus: sed pri-
mis etiam hominibus, tam ante, quàm post lapsum Eorum posteris tam-
ante, quàm post diluvium nondum datâ per Moysen lege, multitarium-
veritatem propalavit, & judicia manifestavit. Fuerit olim ante inchoatum
 vel consumatum Canonem traditioni locus: at post hunc absolutum nullus in
 negotio fidei & salutis *traditioni* locus est: sed SPIRITUS ILLE CHRISTI,
 qui datur Ecclesiæ, non nisi per Scripturas Canonicas loquitur, quin, cum
 de VERBO quidem SCRIPTO utrinque constet: TRADITIO autem an
 sc. talis nunc detur, ipsum sit *χρῆσµα*, in ipsâ Adversarii argumentatione
 sc. In testamento hoc, memoratur: *Verba mea, quæ posui in Ore tuo, non re-*
cedent

cedent ab ore suo, E. non solum scriptum: sed præter & extra hoc, aliud quoque TRADITUM verbum semini & semini seminis est commendatum, & adeo in Ecclesiâ datur talis *traditionis* sacrarium conf. Sinnich. c. XX. Goliathismi profligati. Ceterum de TRADITIONIBUS *ἐλεγχτικῶς* differere vel quid sub illo nomine alatur monstri, publicare, nostrum nunc institutum non est: neque patitur angustia Programmaticis hujus, Unum illud, quod summam continet omnium controversiarum, imò de quo uno & solo reverã controversia omnis inter quoscunque sive verè sive externâ saltim professione Christianos, est *κενομένον*, sc. *in quo cætu*, ex illis, quibus hodie per ipsa nomina discernitur, dogmatibus, considerato, sit SPIRITUS ille Christi, & VERBA illa non recessurã ex ore seminis & seminis seminis Christi, usque in *seculum*? minutiùs excutere. Poterat compendiarium huic scrutinio regulam dare illud axioma Paulinum, juxta quod sc. non solum nemo potest dicere JESUM DOMINUM, nisi per SPIRITUM SANCTUM: sed &, Nullus per Spiritum loquens, dicit JESUM anathema, s. JESUM & ejus doctrinam execratur, vel *κακολογεῖ* Ἰησοῦν s. de JESU malè loquitur. 1. Cor. XII. 3. Atq; *κακολογεῖ* Ἰησοῦν Socinianismus. Quid manifestius in scripturis dogmate de Verbo s. Dei Filio incarnato, ipsaq; sic unione personali, de CHRISTI, per sanguinem pro peccatis nostris satisfactione, & imputatione justitia Christi in justificatione? At primum illud *ὁμολογουμένως μέγα τῆς & σεβείας* mysterium, hæresis illa vocat commentum hominum, merum somnium à Papistis acceptum, secundum, erroneum, tertium, ingentem Evangelicorum errorem. Conf. Socin. l. Quod regni Pol. c. 2. 4. & 5. Smalc. refut. thes. Gravv. de incarn. F. D. Quid potentiùs & gloriosè magis insonat scriptura *Majestatem illã verè divinã*, CHRISTO ut homini; & ipsi adeo humanitati communicatã, cujus, quoad *κτῆσιν*, principium, *hypostatica unio*, quoad plenariam & universalem *κρῆσιν*, ipsa *ὑπερψωσις* s. *superexaltatio*? Christo etiam ut homini, s. secundum illam naturam, juxta quam in tempore & exinaniri potuit, & exaltari, s. gloriã & honore coronari, dominium presentissimum in Omnes creaturas tribuit David Ps. lxx. Non greges & armenta, non feras bestias, ne unam quidem volucrem, nullum piscem, & quicquid perambulat, semitas marium, eximit, cumq; plus ultra non posset, admirabundus exclamat: DOMINE Domine noster, quàm *magnificum est nomen tuum in universã terrã!* quin in aureolo illo, toties allegato & universaliter, prout Ionat, explicato, OMNIA SUBJECISTI SUB PED BUS EJUS! quàm mirificè triumfat saepe, pro gloriã Filii hominis, Apostolus 1. Cor. XV. 27. Eph. I. 22.

B

Heb.

Heb. II. 8. Tribuit alibi Christo etiam ut homini sedenti ad dextram Dei dominium praesens, non solum in Ecclesia membra: sed in omnes hostes, in ipsum adeo Diabolum, & quoscunque saevissimos Tyrannos, quia dominatur in medio inimicorum suorum Pl. CX. 3. Memoratur in Daniele danda Filio hominis, potestas, gloria, regnum Catholicum, in omnes populos, nationes, linguas, & additur: Potestas ejus, potestas aeterna, qua non aufertur, & regnum ejus, quod non mutabitur Dan. VII. 13. Et quid aliud quam Majestatem Christi ut hominis verè divinam peroravit in Epist. ad Ephes. c. I. 20. 21. 22. & c. IV. 8. 9. 10. Paulus, Christum à mortuis suscitatum, collocatum memorans ad dextram in supercaelestibus supra principatum omnem, imò supra nomen omne, quod nominatur, non solum in hoc seculo: sed etiam futuro, imò ipse qui jam ante incarnationem, ut DEUS Caelum & terram implebat, ascendisse dicitur ut impleret omnia. Plena est omnis scriptura testimonii Majestatem & gloriam verè divinam Christi, unà cum gubernatione omnium creaturarum, ipsam potestatem Judicandi divinam, Christo in quantum Filius hominis est, in tempore datam, ipsi sanguini & carni Christi virtutem mundandi nos à peccatis, & dandi vitam mundo communicatam, insonantibus: vid. Phil. II. 9. 10. Hebr. II. 9. Apocal. V. 6. 13. (ubi Omnis creatura, quae est (1) in caelo (2) super terram. (3) sub terrâ. (4) quae in mari, AGNO occiso acclamat: BENEDICTIO, & HONOR, & GLORIA, & POTESTAS IN SECUCLA SECLORUM. Joh. V. 26. 27. c. VI. 51. I. Joh. V. 7. At universam illam majestatis & virtutis increatae ac verè divinae communicationem detestatur Calvinismus, cujus nomine Beza resp. ad Act. p. 80. Communicationem illam majesticam, commentitiam, non verbalem, nedum realem: sed ut falsissimam impiam, blasphemam detestamur. Atque ita Calvinismus, κακολογία JESUM, non loquitur in Spiritu S. nec ostendit characterem illius Seminis, à cujus ore non recedit Sanctus ille Spiritus. Licebat exempla longè plurima memorare, quibus constet, quàm non Spiritus ille Christi, & Verba illa unà cum Spiritu Christi transmittenda ad Semen & semen seminis, praesideat in Calvinismo e. c. quod, ubi Deus jurat se nolle mortem morientis Ezech. XXXIII. 11. illi opponunt: Velle: Ubi Servator sub duplicato AMEN protestatur: VOLUI VOS congregare Matth. XXIII. 37. illi explicant: NOLUI, vel solâ humanitate & externo quodam vocationis simulacro VOLUI: Ubi clamat Apostolus: Christum ἰλασμοῦ pro peccatis totius mundi I. Joh. II. 2. Illi opponunt: non pro peccatis totius mundi: sed solorum absolutè electorum sberi, exclusis longè plurimis, quos nec miseratus unquam Deus fuerit,

rit, nec redimere per Filiam decreverit: sed absolute reprobaverit, quia ita
visum fuerit. Ubi intonat Apostolus: *Deus non vult ULLUM perire* 2. Pet.
III. 9. illi opponunt: *DEUS absoluto decreto voluit longè maximam*
generis humani partem perire: quando toties testatur Apostolus: *Quod*
CHRISTUS ex serio S.S. Trinitatis consilio vel decreto sit mortuus
& ἀντὶ πάντων sc. dederit pro *OMNIBUS* I. Tim. II. 6. illi oppo-
nunt: *Non mortuum nisi pro paucis* (absolute ante Christum prædestina-
tum Mediatorem) *Electis*. Ubi in nocte quâ traditus est, conditor Sacramenti
Eucharistici, sic eloquitur verba Testamenti: *Edite: hoc est corpus meum*.
Matth. XXVI. 26. illi sic depravant: *Hoc, quod ore editis tantum signum*
& figura est, absentis & in caelo tantum existentis mei corporis; Ubi clamat
Apostolus: *indignum communicantem reum fieri corporis Christi, non diju-*
dicando Corpus DOMINI. I. Cor. XI. 29. illi explicant: *reum fieri, non diju-*
dicando panem cœna DOMINI. Nec minùs in Baptismo, quando Apostoli ex
spiritu Christi loquuntur Tit. III. 5. *Baptismum aquæ esse lavacrum regene-*
rationis, quando Christus ipse: *baptismum illum constare Aquâ & Spiritu*
definit Joh. III. 5. Illi corrumpunt, & anathema Christo dicunt: *Esse hoc*
Manichaicum delirium, Deum asciscere in ullam ullius create rei partem.
vid. Bez. resp. ad Acta p. 47. & seq. nec Baptismum esse, nisi *signum significans*
& representans lavacrum regenerationis, sicut fortè deinceps sequatur illa.
Quid, inquam, hoc aliud est, quàm καὶ ἡμεῖς ἰησοῦν, & omnem Christi do-
ctrinam pessimè traducere. Quid autem de Babylone, in quâ Petro Romam in-
tellectam urgent? Noti sunt Tridentini anathematismi e. c. *Si quis dixerit san-*
ctiss. Eucharistia Sacramentum secundum ipsius Christi institutionem, non
nisi sub utraque specie sumi, ANATHEMA sit. Si quis dixerit in illo Sacra-
mento remanere substantiam panis & vini, negaveritq; transsubstantiatio-
nem, ANATHEMA sit. vid. Concil. Trid. Sess. XII. & XXI. *Si quis dixerit: SO-*
LA FIDE HOMINEM JUSTIFICARI, vel per justitiam Christi formaliter
justos esse ANATHEMA sit. Si quis dixerit: Homines justificari SOLA
IMPUTATIONE justitiæ Christi, vel, solâ fiducia divina misericordia,
peccata remittentis propter Christum, nos justificari, ANATHEMA sit.
Si quis dixerit, amissâ per peccatum gratiâ simul & fidem semper amitti,
aut qui fidem habet sine charitate, non esse Christianum, ANATHEMA
sit. Si quis negaverit bona justificati opera, esse bona ipsius justificati merita,
quibus verè mereri possit augmentum gratiæ, vitam æternam & augmentum
gloriæ, ANATHEMA sit! conf. sess. VI. can. 7. 9. 10. 11. 12. 13. 28. 32. Quam
non inquam Babel illa, dum ipsâ sedis impunitate maximè punitur, his &
longè numerosioribus anathematismis se communionem testamenti exclusit?
Quid

Quid autem de Græcis, ut mittamus errores alios, *processionem Spiritus S. à solo Patre*, tam præfractè, etiam post luculentam in Concilio *Ferrariæ* primum per sessiones XVI priores a. 1438. celebrato, inde ob pestem savientem, *Florentiam* translato, Palinodiam, cui solus *Ephesus* Præsul suffragium denegavit, pronuuciantium fuerit, inprimis, si Bessarionis illa quam laterculo I. inscripsimus censura sibi constaret? Post ipsum Filium personantem: *Omnia quæ habet Pater* (exceptâ sc. solâ relatione paternitatis) *mea sunt*, post eundem confessorum: *SPIRITVS S.* (non loquetur à Temetipso: sed) *de meo accipiet & annuntiabit vobis*, probatumque, thesaurum scientiæ, & ipsius adeo essentia, Spiritui S. non esse à seipso: sed à *Patre & Filio*, postquâ mittitur æquè à Filio Spiritus S. quàm à Patre, & tamen, quia Deus s. persona divina, nec mittitur per imperium, velut à superiore, nec per *Consilium*, velut à sapientiore, utique non mittitur, nisi ex suppositâ *processione s. interna & æterna hypostaseos S. Spiritus productione & naturalis emanationis* ordine, extra quem non apparet, quomodo magis Spiritus à Filio, quàm Filius Deus à Spiritu S. mittatur: si deniq; ex æquo dicitur *Spiritus Filii*, quàm *Patris*, nec contrâ *Filius* dicitur *Verbum Spiritus Sancti*, cum tamen, si Spiritus S. licet à Filio non spiretur, posset dici *Filii Spiritus*, quia est illi *ὁμοούσιος* & cum eo simul à Patre procedit, Filius quoq; licet à Spiritu S. non generetur, posset dici *Verbum Spiritus Sancti*, quia est illi *ὁμοούσιος*, & cum eo simul à Patre (quod argumentum tanti æstimatum Augustino tr. 99. in Ioh. ut illo solo contentus fuerit ad probandum Spiritum S. à Filio procedere) Conf. Ioh. XV. 26. c. XVI. 7. 13. 14. 15. Galat. IV. 6. Sanè illa Græcorum *ἀντὶλογία* sc. *Patrem Filii, Sanctique Spiritus fontem & radicem, Filium verò & Spiritum S. divina germina esse, & Spiritum Sanctum à Filio quidem scaturire, hauriri, profundi secundum temporalem missionem, non autem secundum essentialem & æternam ex hypostasi Filii emanationem*, non offendit consonantiam cum Spiritu illo Christi clamantis: *EGO ET PATER UNVM SVMVS*, Ioh. X. 30. & verbis illis, quæ unâ cum *SPIRITV CHRISTI* non recessura memorantur ab Ore Seminis Christi, & Semine seminis in seculum. De quo tamen, quæ nunc in transcurso commentari non licet, in posterum, si Dominus volet & vivemus, exhibebimus!

Adhortamur Omnes Omnium Ordinum Cives Academicos, ut, quod præmissimus, Soli DEO, ipsique sic *SPIRITUI PATRIS ET FILII* solemne hoc Pentecostale celebrent, & cum semper, tum hac iuprimis anniversariâ solemnitate, se *testamenti* huius quo, merito Redemptoris, *SPIRITUS CHRISTI*, & *verba Oris Christi non recessura* memorantur *ab Ore Seminis Christi in seculum*, Confessores & socios, opere ipso seriis sc. fidei, invocationis obedientiæ, patientiæ exercitiis ostendant. Cumquæ *charismata* s. gratiæ cœlestis dona, utut diversa, operetur, *unusidemque Spiritus distribuens unicuiq; prout vult* I. Cor. XII. 11. Det, Pater cœlestis, det æternus æterni Patris Filius docentibus, det discipulis *SPIRITUM illum bonum, qui doceat eos!* Nehem. IX. 20. Det Pater gloriæ, Spiritum Sapientiæ & revelationis. Ephes. I. 17. Effundat super nos Spiritum gratiæ & precum, Sach. XII. 10. *Doce nos facere beneplacitum tuum, quia Tu es Deus noster.* *SPIRITVS TVVS BONVS* per terram planam *DEDVCAT NOS!*

P.P. sub Sigillo Rectoratus ipso primo Die sacro S.
SPIRITUI XXVI. Maji Anno clb lxxii.

